

Nr 43.

Ankom till riksdagens kansli den 17 juli 1914 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion angående ersättning till vissa lägenhetsinnehavare för liden förlust vid bortförande av byggnader från ett till statens järnvägar upplåtet område vid Gällivare. (4:e avd.)

I en inom första kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (nr 4) har herr *W. Gullberg* hemställt, att riksdagen ville besluta, att även de lägenhetsinnehavare, som på grund av riksdagens förut fattade beslut icke kunnat erhålla någon ersättning för den förlust, som de lidit genom bortförande av sina byggnader från det till statens järnvägar upplåtna området av kronans överloppsmark omkring Gällivare malmberg, måtte på grund av billighetsskäl tillerkännas sådan ersättning med belopp, som riksdagen kan finna skäligt bestämma.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, hänvisas till motionen.

Utskottets yttrande.

Då statsutskottet vid nästlidet års riksdag hade att yttra sig över en inom andra kammaren väckt motion (nr 43) i samma syfte, som med nu föreliggande framställning avses, lämnade utskottet till en början följande redogörelse för den behandling hos Kungl. Maj:t och riksdagen, som frågan om ersättning för förlust vid bortförande av byggnader från det i motionen omnämnda område förut rönt.

»I skrivelse till Konungen den 20 maj 1903 (nr 145) i anledning av väckt motion angående lösen för byggnader, som avhysts från det

för statens järnvägar avtagna området i Malmberget, anförde riksdagen, hurusom riksdagen i huvudsak delade av statsutskottet vid 1901 års riksdag uttalad mening, att någon ersättning för å den del av kronan tillhörig mark i Gellivare, som bibehållits för statsverkets räkning, uppförda byggnader, vilka måst av vederbörande innehavare borttagas, borde, i likhet med vad beträffande lägenhetsinnehavare å den till Gellivare malmfält upplåtna mark ägt rum, tilldelas förstberörda lägenhetsinnehavare, men ansåge riksdagen, att utredning i varje särskilt fall borde åvägbringas för uttrönande, om och i vad mån ifrågavarande ersättning borde utgå.

Några av dessa lägenhetsinnehavare hade, enligt vad riksdagen vidare anför, hos Kungl. Maj:t gjort ansökan om ersättning av statsverket för förluster vid bortförande av byggnader från ovanberörda område, men hade Kungl. Maj:t, efter inhämtande av yttrande från vederbörande myndigheter, enligt kungl. brev den 31 december 1902, icke funnit ansökningen till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda. Att ytterligare åtgärder skulle vidtagas för att bereda bemälda sökande, vilkas ersättningsanspråk redan blivit prövade och avslagna, lösen för avhysta byggnader, ansåge sig riksdagen under dåvarande förhållanden icke kunna besluta. Men däremot syntes utredning böra verkställas angående de billighetsanspråk, som från övriga av ifrågavarande lägenhetsinnehavare skäligen kunde i förevarande avseende framställas.

Sedan en sådan utredning givit vid handen, i vilka avseenden ersättning borde till lägenhetsinnehavare utgå, borde det ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma den ordning, i vilken tillgång till ersättningens utbetalande borde av allmänna medel beviljas.

På grund av vad riksdagen i ärendet anför, anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning angående den ersättning, som för förlust vid bortförande av byggnader från det till statens järnvägar upplåtna område av kronans överloppsmark omkring Gellivare malmberg borde lägenhetsinnehavare på grund av billighetsskäl beredas, samt därefter vidtaga den åtgärd för sådan ersättnings utgående, som Kungl. Maj:t kunde finna vara av omständigheterna påkallad.

Vid anmälan i statsrådet av denna riksdagens skrivelse förordnade Kungl. Maj:t den 3 juli 1903, att avskrift av skrivelsen skulle överlämnas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län med befallning att dels utfärda allmän kungörelse därom, att de lägenhetsinnehavare, vilka ville göra anspråk på utbekommande av ersättning för vid ifrågavarande byggnaders bortförande liden förlust, ägde att inom viss tid hos Kungl. Maj:ts befallningshavande göra framställning

om dylik ersättning, dels ock därefter, för uttrönande om och i vad mån ersättning borde utgå, i varje särskilt fall verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med utredning i vissa närmare angivna hänseenden, vilka vid ersättningsanspråkens bedömande kunde tjäna till upplysning.

Sedan Kungl. Maj:ts befallningshavande genom kungörelse den 12 augusti 1903 förelagt vederbörande lägenhetsinnehavare att inom två månader därefter till Kungl. Maj:ts befallningshavande anmäla sina ersättningsanspråk samt Kungl. Maj:ts befallningshavande sedermera inkommit med infordrad utredning, blev ärendet den 3 juni 1904 anmält i statsrådet, därvid erforderliga åtgärder beslötos.

I anledning av den i nu förevarande motion omförmälda, av herr L. J. Carlsson i Malmberget väckta motion, vilken avsåg att bereda möjlighet för vissa lägenhetsinnehavare å ifrågavarande område, vilka av en eller annan anledning underlåtit att i vederbörlig tid anmäla sina ersättningsanspråk, att detta oaktat få dessa anspråk prövade, anhöll riksdagen år 1910 hos Kungl. Maj:t, att frågan om den ersättning, som för förlust vid bortförande av byggnader från ifrågavarande område borde lägenhetsinnehavare på grund av billighetsskäl beredas, måtte upptagas jämväl beträffande de lägenhetsinnehavare, som försummat att anmäla sina ersättningsanspråk inom vederbörlig tid.»

För egen del yttrade utskottet, att den då förevarande motionen syntes i första hand avse att bereda tillfälle för de lägenhetsägare, som fått sina med anledning av 1903 och 1910 årens riksdagsbeslut framställda ersättningsanspråk avslagna, att få dessa anspråk ännu en gång upptagna till prövning, men skulle ett bifall till motionen bereda sådant tillfälle jämväl åt de lägenhetshavare, som enligt förenämnda kungl. brev den 31 december 1902 fått sina ansökningar avslagna. Då emellertid 1903 års riksdag uttalat, att riksdagen ansåge sig icke kunna besluta, att ytterligare åtgärder skulle vidtagas för att bereda dessa personer lösen för avhysta byggnader, men däremot ansåge utredning böra verkställas angående de billighetsanspråk, som från övriga av ifrågavarande lägenhetsinnehavare skäligen kunde framställas, och då samtliga av dessa sedermera givits tillfälle att få sina anspråk ur billighetssynpunkt i behörig ordning prövade och statsmakterna sålunda syntes hava vederbörligen tillgodosett dessa lägenhetshavares intressen, syntes utskottet ej förefinnas anledning att då gå utöver vad riksdagen i sådant avseende förut beslutat.

I enlighet med statsutskottets hemställan blev även den då föreliggande motionen av riksdagen avslagen.

Vad angår herr Gullbergs nu förevarande motion, så har enligt utskottets förmenande icke i densamma förebragts några omständigheter, vilka synas böra föranleda riksdagen att ändra sin sålunda förut intagna ståndpunkt.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 juli 1914.

På statsutskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *O. Jonsson*, *H. F. Lamm*, greve *Ph. O. L. Klingspor*, *O. M. Strömberg*, *A. N. Hahn*, *G. M. H. Ekelund*, *F. Berglund*, *I. E. G. Svensson*, *C. I. Asplund*, *J. S. Almer* och *A. Åström* samt

från andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *J. Ström*, *G. Odqvist*, *N. E. Lindberg*, *A. Wiklund*, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *A. Anderson* i Råstock, *A. R. Lundblad*, *H. Lemke*, *J. Andersson* i Stårte, *K. O. Strid* och *S. Bengtsson* i Norup.
